

Asta Jaaksoo ja Kaupo Ilmet om Mulgimaa Uhkuse

19. aprillil VIII Mulgi konverentsil Eimtalini anti tõist kõrda vällä Mulgimaa Uhkuse auind. Siikörd anti vällä kaits auinda – üits kavvaigsele mulgi keele õpetejele ja August Kitzbergi muuseumi luujale Asta Jaaksoole, tõine Mulke Seltsi vanembele ja Mulgi Kultuuri Instituudi üle asutejeliikmele Kaupo Ilmetile. Mõlembe saive tänukirja, Anu Raua vaiba ja 300 eurut auinraha.

Asta Jaaksoo om eelmise aastesaa 100 suurmihe ulka kuuluve rahvakirjanigu, Eesti Aakirjanike Liidu auliikme August Kitzbergi tubamuuseumi luuja, Kitzbergi matkaradade vällamõtlei ja tiijuht nende pääl, kige paremb Kitzbergi lugude kõnelei ja vanaaigse mulgi keele mõistai, selle õpetei, üits mulgi sõnastigu ja lugemigu kokkusäädjist, kange Eesti Rahva Muuseumi kirjasaatai. Asta om mitukümmend aastet kultuuri- ja luudusevilistele A. Kitzbergige seot kotussit näidänu, A. Kitzbergi nimelise Loodussõprade Seltsi loonu ja kohapääl kutsutes tedä kige selle pärast "Kitzbergi pruudis".

Asta Jaaksoo om sündinu, kasunu ja tüüten eluaig Mulgimaal. Ta om mulgi rahvarõövin üles astun

kigil tähtsambil pidudel nii oma vallon ku kaugembel. Mulgi keele sai Asta ällist ütten ja sedä om ta tõistele õpenu Alliste koolin, Abjan, Penujan. Noordege tiip Asta tänuväärt tüüd, ku ta juhatep neid mulgi keelen matkaradade pääl. Nüüd om valla tettu kah mulgi kultuuriperimuse raa.

Kaupo Ilmet om Elme mulk ja tubliste osa võttan Mulke Seltsi tegemistest selle uvveste luumisest pääle. Mulke Seltsi vanembes valiti ta joba 19 aastet tagasi. Ta toetep äste kogukonde tegemisi Mulgi murde allaoidmise ja õppemise man, kirjutep seltsi egäaastesele vällände Mulke Almanak ja om ollu viimätsil aastil selle päätoimetei. Kaupo Ilmet om aviten kah muud mulgikiilset kirjasõna vällä anda. Kigi pidude ja mulgi ettevõtmiste aal kannap ta uhkusege oma mulgi kuube ja kaabut.

Pallu aastit om Kaupo pidänu sidet Toronto Mulke Seltsige. Ta om latsin kigil seltsi ettevõtmistel. Ta om toes kah mede murderingele. Nüüd om ta akanu kirjuteme ja kokku korjame Mulke Seltsi aalugu ja avitep kah mulke elulugusit kokku korjate.

Mulgi Kultuuri Instituut
Mulgi kiil: Kristi Ilves

Mulgimaa Uhkuse Kaupo Ilmet ja Asta Jaaksoo oma auinnavaipege 19. aprillil Eimtalini Mulgi konverentsil. Pilt: Janne Järvelt.

Asta Mäeorg,
Mulgimaa Uhkus 2012

Siikörd saive Mulgimaa Uhkuse auinna täpi pääl õige inimese. Miule miildip, et iki austedes vanembet põlvkonda. Sii aunimi om märk sellest, et inime om midägi ärä tennu ja sedä om tähele pantu. Noordel om viil aiga uuta ja ennest näidäte.

Kaupo Ilmetit ma ennemb esi es tunnegi, aga ma tää, et ta om ammust aiga mulke vanemb ja väige ää kõnege miis. Asta Jaaksoo olli mul joba ennemb tuttav. Ta om äste tragi ja kõnelep väige ääd Karksi kandi kiilt. Asta om oma kodukandin tohtu tüü ärä tennu. Temä man käip egä aaste väige pallu uvilisi Eestist ja vällamaalt kah ja kigile neile ta sös tutvustep mede mulgi kultuuri.

Miu arust piaski Mulgimaa Uhkuse auinna saama just siandse inimese, kes ei aa sedä mulgi asja pallald oma kodun, a viive sedä iki kaugembele kah.

Tulevaaste tulep Mulgi pidu Tarvastun ja ma looda, et sös leidas säält kandist mõni siande tragi inime, kes sedä aunime väärt om.

Mulgimaa lipp om linaäitsme karva

Mulgimaa lipukonkurssile tulli üttekokku 61 tüüd 31 inimese käest. Omavalitsuse valisive oma lemmiku vällä ja viis kige rohkemb ääli saanu tüüd

Sinine – linaäitsme värv, jõe ja järve;
must – maa, Sakala kõrgustik oma mägede ja orgege;
valge – valgus, valgustet tii, engesärä, ausus;
punane – kaaruspael, kige tuntumb Mulgimaa märk;
viis sõlme – viis kihelkonda (Tarvastu, Paistu, Halliste, Karksi, Helme) nende ütteeidmine, ütstõisege läbikäimine;
kuldõige – tasakaal, edesipüündmine, unistuse, jõukus.

panti rahvale valimises vällä. Võitjas tulli Villändi mihe Tõnno Habichti tüü.

Lipu põhivärv om linaäitsme sinine, viil om lipu pääl musta, valget ja viie sõlmege punane kaaruspael.

Lipukavandi autur, mulgi juurtege Tõnno Habicht sai Mulgi Kultuuri Instituudi rahalise auinna ja tänapapre. Auinnaraha saive viil kah tõiste

rahvääletusele pantu lippe auturi – Asko Künnap (kavand nr 3), Inga Jaland (kavand nr 4) ja Silvi Virkepuu (kavand nr 5). Lipukavand nr 1 olli kah Tõnno Habichti tettu. Aitüma kigile, kes oma lipukavandisi vällä paksive.

Lipp saap sisse õnnistet sügise Mulgimaa kirikiden.

Mulgi Kultuuri Instituut

Mulkele kige rohkemb miilt müüdä lipu mõtel vällä Tõnno Habicht. Pilt: Janne Järvelt.

Suvi, sann ja surnuaid

Anu Raud ütlet amede usutusen, et tedä tõmbap tõmbe-keskustest kaugembele. Poliitikile vast siande välläütlemine miilt müüdä ei ole, a eestlaste arusaamisege käip äste kokku. Meid om nimetet küll maa-, küll mõtsarahvas, a kige tähtsamb kotus, mille poole inimest kisup, om iki temä ende kodu. Nüüdsel aal om pallu neid kah, kes eläve aaste ütlet, tõise tõisel maal ja piave ennest ilmäkodanikes. Tore om ilma pääl käia küll ja arusaamine maailma asjest läap kah sedäviisi selgembes, a ää om, ku kunnigil ilma veere pääl om uutman periskodu – kotus, kus om siu ende muudu inimese, siu käe järgi asja, siu mee järgi söögi. Kunnigil sääl lähiksen om rahupaik, kos puhkave siu esivanembe, kes om sellesama maalapikse pääl oma asju aanu.

Enämbjagu eestlasi eläve prilla joba linnen ja pallude om kogundi oma elu vällämaale säädän, a suvitse küläpäevä, kuule kokkutuleku ja muu pidude näitave, et inimesi kisup maale. Ku elu om joba maakodust kaugese säetu, ei ole kerge tagasi tulla, a eng nõvnap. Sõs käiaski suvitsel aal maal sannan ja surnuain, talve ollas mujal ja oodetes suve.

Nüüd kutsutes rahvast kampaania kõrran maale eläme ja mitu Mulgimaa valda om kah sellele ettevõtmisele öla ala pannu. Esiki, ku inimese ei tule kohe maale eläme, om ää, ku na kas või selle pääle mõtleve ja kulleve nende lugusit, kes om tullu ja akkame saanu. Linnaelu om ju ilus, ää ja mugav küll, a mesperäst om sõs jaanipäevä aigu linna tühjä, a küläde rahvast täis?

Kristi Ilves
Toimendei

Vabariigi Presidendi tervitus VIII Mulgi konverentsile “Pärijata ei ole pärandit” 19. aprillil 2013 Heimtalis

Head mulgid ja Mulgimaa sõbrad!

Mul oli hea meel koos Tarvas-tu kooliõpilastega veebruarikuu alguses Mulgimaal pärandiaasta käima lükata. Hea meel just seetõttu, et seda tegid õpilased ise oma kodukandi kultuuripärandile mõeldes, sest ilma noorteta on meie pärandi väärtustamine ainult selle säilitamine, mitte aga kestmine. Pärandist peab kõnelema nii, et seda ka tänapäeval kuulataks, mõistetaks ja osataks väärtustada. Samamoodi peame ka oma mulgi kultuuri ise hoidma ja ise edendama, tegema seda ettepoole vaadates ja noori kaasates.

Mulkidena oleme kõik rõõmsad, et sellel aastal saime valmis oma sõnastiku. Mulgi sõnastik aitab meil oma keelemurret hoida ja arendada ning mis väga tähtis – mulkidele endilegi kaduma kippunut meelde tuletada ja noorematele õpetada. See teeb kogu Eesti kultuuriruumi palju rikkamaks ja aitab mulkidel paremini hoida meie omapärasid Mulgimaad, kus mulgi kuue ja mulgi hääberberi kõrval kuuleb üha enam mulgi keelt.

Pallude lasseve presidendil oma vast ostetu mulgi sõnastikku sissi kah kirjute. Pilt: Kristi Ilves.

Niisiis peame mulgi kiile ja mulgi miile, kogu meie Mulgimaa elavana hoidmiseks ettepoole vaatama ning oma head mõtted teoks tegema. Kuid siin saame edukad olla vaid koos, kogu Mulgimaale mõeldes, kogu Mulgimaa nimel tegutsedes.

Nüüd ei saa ma mööda ühise Mulgi valla mõttest, millest juba kaheksa aastat tagasi kirjutasin. Meie pilk olgu avar, mis tähendab muuhulgas praegusest enam nende kaasamist, kes on Mulgimaalt pärit või selle kandiga muul viisil seotud ja kes tegutsesvad nüüd edukalt erinevas

paigus üle maailma. See annab meile juurde värsket vaadet ning meie mõtetele ja Mulgimaale laiemat kõlapinda.

Täna kõiki, kes Mulgimaa asja südamega ajavad. Olen kindel, et Mulgimaa saab vääriliku lipu ning taas kodukandi sügaval südames hoidva Mulgimaa uhkuse tiitli kandja.

Sooovin teile sisukat ja tegusat konverentsi, sest Mulgimaa tulevikku kujundame me koos ning alati meeles hoides, et ilma perijade ei ole perimust.

Teie
Toomas Hendrik Ilves

Mulke kokkusaamine Allisten

Suistepühade lauba, 18. mail Stullive Alliste koolimaja manu kokku mulgi egäst ilmakaarest. Sii om ollu mede mulkel õige pallu aastit kokkusaamise päeväs. Siikõrd tei päevä ettevalmistuse Pärnu kogukond ihenotsan Eha Kardi ja Einu-Jüri Laarmanige. Linnu laulsive, päe paist ja rõõmside nägudege mulgi kogunive Alliste kooli usseaia pääle. Sinna olli tettu üits tore mäletemiste pen`k, mis olli ära paetet paperde ala. Ku kik ollive kuun, teie pengi valla Pärnu saa-aastene mulk August Puuste. Pen`k jäägu mäleteme neid, kes kunagi om seotu ollu Alliste koolige. Pengi taga sai maha pant üits siberi nulg. Meid ollive terviteme tullu Mulgi Instituudi vanemb Palmi Erich, Alliste vallavanemb Rõigas Andres ja koolidirektor Hüva Merle. Sõs lätsime koolimajja, kos vallavanemb kõnel Alliste rõõmest ja muredest. Ettekandmine olli iluste tahvle päält nätä ja pand mõtleme, kuda edesi võiss minnä. Aig läits kipeste ja me akassime kiriku poole säädma, kos peeti nelipühä jumaletenistus Mulgi murden. Teenistuse tei Elme

Leili Weidebaum
Tarvasu mulk

– Taageperä –Mõisakülä õpetei Arvo Lasting.

Sii olli väga pühä tunne, ku oreli elude saatel akas kogodus laulme: „Ärkä, süä, vaim ja mõte, talveune tuimusest”. Sii, et mulke kokkutulekul ka kirikun Mulgi murden saap jumalesõna kuulute, om õige armas.

Tunnike kirikun ja jälle võtt meid vastu peris suvine soojus. Olligi aig lõunesüüki süümä minnä. Koolimaja söögiruum es mahute meid kõrrage ärä. Kokku olli tullu piaaigu 120 inimest. Selleperäst tetti meid pooles. Kes süümä es mahu, lätsive Alliste surnuaid. Sii om äste kõrda tettu ja sinna om matet mitmit tuntu inimesi. Äste kõrran ja ilus om Kalev Raave matmise paik. Om ju tänu temäle Alliste kirik ja kuul kõrda tettu.

Kui kik ollive ärä söönu, minti busse pääle ja sõit läits Alliste rahvamaja manu, kos

Pen`k Alliste kooli man uut inimesi istma ja kooliaiga miilde tuleteme. Pilt: Meelis Sõerd.

ollime päevä lõpuni. Vahepääl olli taevase kogunenu õige ähvärdeve pilve. Välgusähvaku ja müristamine tullive joba õige lähiksesse, aga me saime enne rahvamajja pakku, kui sadu pääle akas.

Rahvamaja om kenaste kõrda tettu ja meid võt`t vastu maja pernaine Pedaja Laine. Iluste säet laude ümmer võtsime istet.

Kigepäält pidäsime maha oma kuunoleku, kos mede päälük Kaupo Ilmet kõnel müüdäminnu aastate tegemistest ja käimistest. Mede rahaasjest and aru revisjonikomisjoni päälük Linda Hiio. Ta olli käinu asja uurmen ja ütlet, et kik om kõrran: raha ja asja om alla. Kohalolije kitsive asja ääs. Laarman ärgit kikki ütten mõtleme Alliste asje pääle.

Alliste om muren, mis tetä tühjä jäänu uunidege (leerimaja ja mõisaaigne ait). Rahvas läits õige uugu ja tetti pal`lu ettepanekit. Arvati, et aita võis tetä villavabrikku, viinaköögi, nahaparkmise tüükoa vms. Külläp edespidi neid asju viil arutedes, aga edimese mõttekse saie lendu lastu.

Nüüd ollive tullu meile külakosti tuuma kuhaligu lasteaia latse, kes laulsive ja mängsive pille. Aitümä nende juhile, kes olli tennu peris ilust tüüd ja latse mängmä pannu. Sedämuudu akas mede pikk päeväke õhtuse viirma ja laude pääle tuudu tiivesi ning koogi kulusive peris ärä. Platsi karas ka pillimiis, kes pand jalga keeruteme ja ütten laulma.

Siände olligi mede mulke kokkusaamine Allisten, mis jääp tükis aas miilde. Kokkutulnude nimel tänäme Pärnu mulke vanembet Eha Kardi ja temä tublisit avitejit Einu-Jüri Laarmanit ja tõisi. Egäst ettevõttemistest piäp jäämä jälg. Siikõrd jäie Alliste kooli manu mäletemiste pen`k ja ilus puu. Kasugu puuke ja seisku kaua pengike!

Üits mulk

Anu Raud om elu aig käsitiid tennu, uurnu ja õpenu. Ta apidäs maikuu akatusen om 70. sünnipäevä. Selle aus olli keväde temä tüüde suur välläpanek Talna kunstiuunen ja pärast sedä Pärnun. Neid välläpanekit käis vaatemen tuhandit inimesi.

Miandse sünnipäeväkingituse üle Sa siikõrd kige rohkemb rõõmu tundsit?

Ma ole oma tüüd tennu suure armastusege ja ma väige armaste Mulgimaad ja Kääriku talu ja Eimtal. Ma mõtli, et ku ma saa 70, sös tahas tetä üte suure näituse. Sii läitski mul kõrda. Mulle läits kige rohkemb enge sii, et ma sai nüid aru, et miu tüüsit kah armastedes. Ku sa tunnet, et sa olet eestlane ja et Eesti rahvas siu armastep, sellest suurembet kingitust ei saa olla.

Sii aaste om miule rõõmu toonu kah preemiade. Rahvuskultuuri vondist ma sai elutüüpreemia ja Villändimaa Kultuuripärl anti kah miule. Pallu om miu kutsutu esitsugu kohtese kõneleme ja kirjuteme ja sedä ma ole jõudumüüdä tennu kah. Sii mineviku tundmine ja sellest arusaamine ja selle edesiandmine om väige tähtis. Vanavara korjamine ja allaoidmise kaudu läap sii ju järest edesi. Sedäviisi saame oma esivanembide käest õppi.

Tänavaaste, ku om miu juubel, om ju perändiaaste kah ja mia olegi just sedä tüüd ju tennu ja miu luudun om väige pallu märke vanast. Sii passip miule.

Siu vaipe mustre ja mõtte om päämiselt peri luudusest ja taluelust. Kas nüidse aa linna-inimese iki tunneve nii ärä ja saave aru? Tulep vällä, et saave. Miu luudu om akatuse saanu luudusest ja kige lähembidest asjust, olgu nii sis kasvõi usse-akne oma kodun. Miu Talna näitusel käis ligi 7000 inimest ja na tullive ja tullive ja piletikassan olli peris saba. Pärnu välläpanekut käis kah väige pallu inimesi vaatemen. Ju sis eestlaste sihnen om sii armastus taluelu ja luuduse vastu ikki alla. Ja sii om väige tugev. A kui joba linnan olet, sös om rasse säält tuleme saia.

Sia olet selle tükige akkame saanu. Prilla just kutsutes kikki kampaaniage maale eläme.

Ma usu, et nende jaos, kes tõeste tahas maale tulla, om nii inimese, kes selle tii om esi joba läbi käinu, väige ää abilise. Mia võis kah olla sii tugi, kes õppep ja annap tulejile nõu ja kutsup kampa, et tekkus kogukond.

Kige suurembet süämevalu tiipki mulle sii, et me oleme Eestimaa, a üle poole inimestest eläve ju joba linnan. Linnan om siande asvaldi pääl elämine, kos jusku ei saagi äste midägi tetä. Kõneldes,

et egä viies laits olevet nällän ja säälsaman om nätä üles arimede nurmi ja tarvitemede maatükke ja sis mõtlet, et mesperäst nii latse nällän piäs oleme, ku om maad, mille pääle saas kapsta ja porkne ja kardule maha panna, saas lehmä ja sia ja lamba võtta. Mesperäst küll sedäsi om? Nüid piäs püündme astu tagasi linnast maa poole. Mia usu, et maale tagasi piäs akkame linnast astma just üte sammuka veere poole, mitte ütekorraga linnast väige kaugele. Eimtal om õnnelik kotus, tedä võis võrrelde Talnan Nõmmege – raasike sõita ja oletki koha pääl, ta om piasaigu linn ja piasaigu maa kah. Kik maa võlude om siin olemen.

Mia mõtle üttelugu selle pääle, et ei või eläde üle elusuuruse. Eestin om suuruseullustus, ku vaadete neid liiklussõlmi ja tohutu suuri elu- ja ärimaju. Küll om ää tunne, ku trehvät kunnigile inimese mõõtu muuseumise, kos pää ei akkagi ringi käimä ja su oma silm ja mõistus käive kikest üle. Mia arva, et äste tähtis om kaitsa tilliksit kotussit ja elu säääl ja mitte ütegi inna iist kikke suurdesse keskustesse kokku viia. Nüid kõneldes pallu tõmbekeskustest. Miu tõmbas kikk sii aig iki neist tõmbekeskustest kaugebebe, sest säääl om iki sii õige elu ja võlu.

1991. aastest pääle om Sul lamba, kui pallu neid prilla om? Prilla om üle 70 lamba. Tore om sii, et ma ole saanu na tänavaaste aigsaste iluste kõrda tetä ja ärä pügäde. Ja viimätsse villa kinksi ma kik Villändi kultuuriakadeemiale. Säält tullu terve punt tudengisi, kes akassive sedä villa pooles mõskma – poole saive endele ja saave sös sellest egätsugust pruuvi tetä ja kedräte jne. Poole annave akadeemiale, sii viias villaveskese ja sedäsi saave endele õpmise jaos villast lõnga. Ma arva, et sedäviisi sii piäs edespidi kah oleme, et me võis neid lambit nende tudengidege siin ütten pidäde ja sös na saas kah einäteo jms man abis olla. Einä tuleve meil enämb-vähemb kah iki oma talu maade päält.

Mesperäst om sedäviisi, et enämbjagu lõnga tuvvas Eestise vällämaalt sissi, a Eestin kasvatedes lambit vähä ja nende villast om rasse valla saia? Sii om peris ime, et me oleme üle 20 aasta esiseisva ollu ja selle aage ei ole selle kandi päält midägi

Anu Raud: "Miu tõmbap tõmbekeskustest kaugebebe."

Anu Raud. Pilt: Maarika Nõmtak.

parembes minnu. Kui ma lamba võtsi, sös kõneldi sellest ja nüid om iki samamuudu, et üte ütleva, et tahas kangeste lambaliha saia, a kasvatejidel ei ole sedä kunnigil panna.

Inimese om nende võlerõovastege väige ärä ellitet. Nii rõõva om võlsi, ku oles miu tetä, sös ma ei lases siandsit rõõvit, mes ei kõdune ja mullas ei saa, tetä egä tarvite. Kige suuremb ädä mede maa pääl om ju prilla rämps ja suure prügimäe ja sii, et inimese ei mõtle, ku asju järest vällä vaheteve. Õige oles iki Eesti villast ja linast asju tarvite. Me püünäme sedä murda. Mul om äste tore lambapügäje, kes käive Soomen kah lambit pügämen ja kõneleve, et säääl riik oid lambit sisejulgeoleku jaos. Ku tulep ädäjuhuse, sös lammast om sii, kes ei süü inimestel süüki käest ärä, a ädä kõrral om liha ja vill (ek sis rõõvas) omast käest võtta. Suure poodi võive ju üte päeväge tühjäs saia, ku midägi tõsisit tulep. Sedäviisi piäs me kah mõtleme.

Olet ütelnu, et Siu nõrkus om kinda. Mesperäst? Kui mia laits olli, sös ma käisi emä ja esäge mõtsan suusatemen ja emä õpes luume jälgi tundma. Nii jälle näidässive vällä, kas sel loomal olli ää rahulik minek või põgeni kellegi iist, kas ta olli suur või tillike. Miu jaos om kindakirja ja vaipe mustre jusku tähestigu, millege ma saa kirjute lugusit ja luuletusi – tetä piltkirja. Kik nii esivanembide kindamustre om nigu nende elujälle. Ku sa olet tillike rahvas (päälegi lääve pallude

viil mineme kah siit) ja liidat mineviku tulevikuge, sis om jusku maa ja rahvas suuremb. Minevik saap siu man jusku olevikus. Neid muurit vaadeten ja nende pääle mõtelden saame tarkust man. Ku sa armastet sedä, mes om ollu, sös om kindlamb tunne.

Mes asi om sii mulgikuue-graafika?

Üitskõrd tullive miu manu Pärsti vanadekodu tüüteje ja kõnelive, et neil naistel säääl uuldekodun om kangeste igäv, ku na säääl ratastoolin istuve, et mes na võis tetä. Miul olli just pallu lõnga

tuudu villavahetusest ja ma ütli, et teku Mulgimaal iki näpunüüri, selle jaos ei ole üttegi riista egä midägi vaja. Ja sis na võtsive nii punatse lõnga ja varsti tullive tagasi suure kerade näpunüüri. Mul endel olli siin siandsit vanu mulgi kuvve tükiksit ja ma ostsi neid manu ja akassi vällä nuputeme kujundisi. Näituses ma mälete, et üitskõrd enne jõule teime kodun verivorste ja nii vorsti viiti sahvrese ja säeti suusakepi pääle rivvi ja sii kepp olli seotu talade külgi. Mulle kangeste miildisive nii vorsti säääl suusakepi pääl ja üits vaip mul omgi siande. Tõine vaip om mul "Päri piimakari" – säääl om nüssiku ja piimanirede jooseve nüssikidese. Nende vaipe man om päätähtis, et saas üte joonege terve selle kuju ärä tetä. Esiki latse saave selle nõõri tegemisege akkame ja om ilusit vaipu kah tennu. Sedämuudu ei saa mitte pallald vaipu tetä, a võip ilusambes tetä oma rõõvit ja sõbasit jms.

Sia olet uurnu Eesti eri kante rahvakultuuri ja muurit. Mes meil siin Mulgimaal esierälikku om, mille üle just mulgi võive uhke olla? Miule miildip mulke man sii lihtne suur juun. Ku vaadete näituses Alliste pikka kuube ja valget amet säääl all, sis sii om üits uhke ja suurejooneline asi, mes sa võit prilla kah julgeste selgä panna. Mulgi asje man om siande üliklik juun. Ku mõtelde selle kuvve manu nii äste peenikse kirjage kinda ja üükse ja muu asja, sis om iki uhke küll.

Väige pallu inimesi läap prilla Eestimaalt ärä vällämaale suurembet raha ja parembet elu otsma. Kas Siu arust om selle taga Eesti riigi via või inimeste ende ülearu suure tahtmise? Mõlembe. Vahel küsites, et mes om õnne alus, sös mia julge üteld, et õnne alus om vähänõudlikkus – mitte ende, oma ariduse ja tüüman, vaid sii käip just söögi, eluaseme, moodu jms kohta. Egä inime piäs mõtleme, kudas saas võimaliguld vähä reoste ja tülite mede maailma oma tahtmistege. Pias õpma leidma sedä rõõmu ja õnne mujald ja lihtsambeld. Ku akate mõtleme, sös üits kodun küdsätet leib omgi ju paremb ku poodist ostetu krõbuski.

Pääle käsitüütegemise ja õppemise olet sa raasike kirjanik kah.

Raasike ole jah. Mulle peris miildip kirjute, esieränis viimätsel aal. Ma mõtle iki sedä kah, et ku küür enämb ei kannate ja vaipu tetä enämb ei jõvva, sis om ää, kui om üits puhas paper ja üits liias, sös saap iki kirjute.

Kas Sul om edespiditses kah kik laani tettu?

Me täame kik Piible järgi, et inimese eluiga om 70 aastet ja kik, mes üle selle, om vaevaline. Ma looda, et mul väige vaevaline ei ole, sest ma ole iki jala kõndin ja põllutüüd tennu, a selge om sii, et väige pikka pidu enämb ei ole. Selle järgi jäänu eluge ma tahas tetä sedä, et nii tüüde, mes siin om tettu, ei lääs tühjä. Eimtal kaive kunstiakadeemia üliõplase ja muu vaimurahvas Eestist ja vällämaalt kah. Sii om mitmekümne aaste tüü, et sii kik siin tüütes. Ma tahas, et sii ei jääs seismä, ku mia enämb ei jõvva. Ma äste oolege püünä valide inimesi, kes võis selle asjage edesi minna. Üits äste õnnelik samm olli sii, et ma sai Eimtal muuseumi ja seltsimaja kinki ERMile.

Meil om siin Eimtal vana vallakeskus, mes olevet ainsamb Eestin, kos ei ole midägi ärä lõhutu egä manu ehitet. Ta om aaluuline ja võis kaitse all olla. A ta piäs kah tarvitusel oleme. Miu mõte om sii, et ta kõlbas äste Mulgi Kultuuri Instituudi jaos. Sis piäs tekkume siin siande kuuntüü eri asutuste vahel. MKI tiip ju väige ääd tüüd. Viimätsel aal om miule järestigu kingitu mitu morderaamatut ja mul om kangeste ää miil, et mede väikse murde om elun

Jutu kirjut üles ja
panni ümber
Kristi Ilves

Mulgi konverents „Ilma perijede ei ole perimust“

19. aprillil 2013. aastel peeti Eimtali mõisan VIII Mulgi konverentsi „Ilma perijede ei ole perimust“.

Oleme iki endit siin Mulgimaa veere pääl tükati mulkes pidänu, ja siandse suure sündmuse vastuvõtmine olli mede jaos suur au ja proovikivi kah.

Tegemiste kõrvast saime näta kah uvitevit ülesastmisi. Loeti ette Eesti Vabariigi presidendit ärrä Toomas Hendrik Ilvese tervitusesõna. Oma mõtte kand ette perimuseaste projektijuht Riin Alatalu ning sõna võtt Mulgi Kultuuri Instituudi vanemb Erich Palm. Olemine olli pidulik ja väige ülev.

Edimene ettekandmine olli ärrä Kaupo Ilmeti puult pääliskirjage „Mulke perimuskultuurist“.

Indrek Treufeldt panni oma lihtsa ja selge kõnege inimese mõtleme aakirjandusest ja kultuuriperändusest ennemb ja nüid ning sellest, kudas nii kaits omavahel seot om.

Kultuuriperimus ja kultuuriperändus – kudas me neist katest sõnast aru saame? Mes om nende kate sihen ütine? Sii jäi sõski kullejidel endil valla arute.

Edesi kõnel keeletäädlane Karl Pajusalu mulgi keelest ku kultuuriperänduse kandjast. Mede murde omaperäst ja kihelkonde vahelistest erisustest.

Kõnepuldin käis kah mede aaluuõpete Imbi-Sirje Torm, kelle käe all om koolilaste Eimtalini joba mitukümmend aastet kodu-uurmisetüid tennu. Temä

ettekanden kuulsime vällävõttit palludest tüüdest, mes mede kooli muuseumituan prillagi alla oitu ja uviliste jaos vällä pantu om. Nagu kuulmeister Torm esi üteli, om kige tublime kodulukorjaje just alglassel latse, kes oolege asja man om. Sii om aig, ku latsele tule uvi sissi süsti.

Raimond Kaljulaid turundusagentuurist PRB kõnel teemal „Kudas tuvva nuur perija perändi manu“. Temä jutt olli tore ja esieralik ja selle pääle kost saalist mitmit ääsuuvlikke naarupahvakit.

Mede kooli ää üleaidne Anu Raud tei ettekande „Rahvakunst ku kunsti läte“, kos ta kõnel sellest, kudas üits või tõine temä vaip om sündinu. Temä luumisetüü tähtis jagu om arilige egapäevaste asje tähelepanemine, nendest kõnelemine.

Mere tagast käimä tullu Mark Soosaar sellät, ku tähtis asi om dokumentaalvilm üte tillikse kotusse kohaligu kultuuri tutvustemise man.

Konverentsi pääsündmus olli muduki Mulgimaa Uhkuse välläkuulutemine. Siikõrd anti sii autasu kogundi katele väige auväärt ja akkajele mulgi kultuuri allaoidjale Asta Jaaksoole ja Kaupo Ilmetile.

Tõine tähtis silmäpilk olli Mulgimaa lipu välläkuulutemine – andsive ju mede kooli latse kah oma ääle selle valimiste man.

Olli üits väige uvitev päev. Külalisteraamatuse sai mitmit sissikandit tänusõnadege konverentsi läbiviijadele ja Eimtali kooliperile.

„Täembe om sii päe, kui mulk ei ole kitmisege kitsi!“ om kige lõppu kirjuten Puide Erich Mulgi vanembe ülesanneten.

Me esi soovime mulkele jõudu ja visadust oida ja armaste oma kultuuriperändust.

Eimtali koolipere
Mulgi kiil: Kristi Ilves

KA LASTEL OM TÜVI

Ka lastel om tüvi, ossa ja juure, mudu na põleski tugeve, suure, poisi om sikke ja sirge ku tamme, tüdriku nõtke ja õrna ku emme.

Nõnda meil kasvave mõtsa ja salu, täus saave tublide meestega talud, mõni neist tahas ka merele minna, mõni läep eläma kivvest linna.

Maal ja merel ja kivvest linnan, sikke ja sirge tüve om innan, poisi teeve tammest kodu võ laiva, tüdriku mooruspuust siidise taiva.

Nii tüve, ossa ja perede juure, om tennu me Mulgimaa tugeves, suures, enämp ei surva meid maadligi tuule, sortside vaen koolep ütleje uuel.

Jaak Kõdar

Setumaa külälise lugeseive imuge mede mulgikiilset aalehte.

Päeväjuhi ollive Tõrva Gümnaasiumi poisi Hardo Adamson ja Valdek Ott. Pildi Janne Järvelt.

Indrek Treufeldt kõnel aakirjanduse osast kultuuriperänduse edesikandmise man.

Mulgimaal om nupuka latse Kuulmeistre õpsive

24. aprillil olli Karksi-Nuian Kitzbergi gümnaasiumin Mulgimaa laste täadmistepruuv „Nupute vällä!“. Osa võtve ühessa võistkonda Mulgimaa eri kuulest.

Päev akas pääle Kitzbergi gümnaasiumi direkturi Jaak Israeli ja Mulgi Kultuuri Instituudi juhateje Janne Järvelt tervitusesõnadege. Sõs astsive püüne pääle Kitzbergi gümnaasiumi volkloorirühmä latse, kes ollive oma õpeteje Ilse Israeli käe all selges õppin mulgikiilse näitemängu „Räime Reeda kümme kopikat“.

Küsimuse ollive seot Mulgimaa, mulgi keele ja kultuurige ning siit täädatunt inimestege. Näituses pidive latse täädma Mulgimaa präegutsit omavalitsusi ja endisit kihelkonde, tundma pildi päält ärrä Anu Raua ja Taagepera lossi, mõistma raasike mulgi kiilt ja täädma vast valitu mulgi lippu. Küsimusi olli kokku 24. Vastussit innati katen jaon: 4.-6. lass ja 7.-9. lass. Võistelus olli äste tasa-

Karksi-Nuia täadmistepruuvile tuli kokku 36 Mulgimaa koolilast. Pilt: Kristi Ilves.

vägine ja indaje Alli Laande, Kai Kannistu, Janne Järvelt ja Kristi Ilves pidive mitu lisaküsimust kah manu andma. Noorembidest lastest ollive kige nupukambe Tarvastu Gümnaasiumi võistkond Tarvastu Targa (Külly Jõgi, Kristiina Koltsova, Kristi Nukka ja Kirsti Pae). Vanembe vanuserühmä võidu jätt kodu Kitzbergi Gümnaasiumi punt Mulk Om Mulk (Greete-Caisa Allik, Berit Tugi, Hanna-Lauren Loit ja Ero Maling).

Ettevõtmist kõrralden Mulgi Kultuuri Instituut panni kige targembidele tillikse auinna kah vällä. Täadmistepruuvi mõte olli latsi oma kodukandi keele ja kultuurige rohkemb tuttaves tetä ja utsite iki manu kah uurma.

Kõrraldeje loodave, et Mulgimaa laste täadmistepruuv läep tulevaaste kah jälle edesi.

Kristi Ilves
täadmistepruuvi pääkõrraldei

Oktoobrekuust kevädeni vällä käisive kogusen Mulgi murdest uvitet lasteaia- ja kooliõpetejege. Olli Karksi rahvast, Abja, Ramsi, Hummuli ja Tarvastu inimesi. Sii olli üits äräütlemete tore seltskond. Kik nii naise tahave midägi teta, et mede murrak peris ärrä ei kaos. Sii om ju tääda, et sedä ei saa õppi ku mõne võõra maa kiilt. Sedä piap latsest pääle kuulme ja iki kige lähempide inimeste käest. Selleperäst om ää, ku viil om mõnel latsel mõni mamma või papa kuskil olemen, kes murrakun kõnelte mõistap. Sis jääs sii justku kõrvu ja edespidi om ainult raasike miilte tulete vaja ja kik akkap esindest vällä tuleme. Kik ollive sedä miilt, et esi peap raasike julgemp olemä ja mudku kaeme kõnelte omavahel ja ütten lastege.

Mede sean olli ollive neid, kes latsest peräst murraku sehen üles om kasunu, ja olli neid, kes alle nüid selle kõla omal kõrvu saive. Uvi murraku vastu om meil küll egälütel olemen ja sii täädmise kah, et murdekiilt ei pea äbeneme. Jäi ainult mure, kudas saadu täädmise

elun oida. Peas iki viil kokku saama ja kaeme kõnelte kigest neist Mulgimaa asjust. Tarvastu käsitüükoan saime kaaruspaala tegemise selges ja muuseumin vanavara kaia. Muduki olli ää miil, et Tarvastu ja Vambola lasteaiaid meid lahkelt vastu võts. Muist kokkusaamisi olli jälle Nuia lasteaian. Pääõppajese – Ilvese Kristi ja Laande Alli ollive egä kõrd meil mõne külälise kutsun. Sedäsi näime-kuulime mulke Villändist ja Karksi-Nuiast. Kaieme koolijõmme jaos tettu tüüvihke ja jagasime täädust mängu ja laule kohta. Sai kulletu nallajutte ja vaadet kinuvilmi. Üte maru naise ollive Võru keelepesä naise, kes kõnelive, kudas Võrumaal selle murrakuge luu om. Säälkandin om oma keele oidmisege raasike parempest.

Ää olli, et nii õppajese kik kokku saive, nüid om meil kigel uusi tuttavit, kes kik ütte asja iist vällän om. Ilust suveaiga ja aitüma neile, kes om vaevas võtten esivanempide vara oida.

Mäeotsa Anneli
Karksi-Nuia lasteaiaist

Tekke järgi!

Ku emä viil elli, sis egä ilus asi Kai iku pääle. Me sösarege iki kússeme, et mis sa, emäke, iket? Temä vastas: "Nii ilus om!"

Nüid oleme esi sellen ean. Emäl olli õigus, ku ta üteli: "Ei vii mia riikest ärä!" Me, latse, es saa aru, et mis riikest jutt om. Nüid täame küll: kik tulep sul omal kätte.

15. aprillil olli ilus õhtu. Saaliusse lätsive valla ja inimesi vuurs Talinest ja Rakverest, Pärnust ja Võrumaalt ja kust viil - tullive õnne suuvme mede vallon ja ka kogu Eestin tuntu, armastetu ja lugupeetu tantsujuhile Lille Astra Arrastele tema ümägriku sünnipäevä puhul. Muuseumitunn olli alanu ja mede iin avani Lille elu nii pildin ku sõnan. Ku pallu latsi om ta tantsme pannu! Mõni aig tagasi, ku neid koolin rohkemp olli, ütelti iki, et ku Talna tantsupeole minti, sis läits Nuia tühjas, sest kik ollive tantsmen või laulmen. Lille mõist ka kige ullempe krutskimehe tantsme panna. Ta üteli iki, et paremp om, ku na tantsive ja pätis ei lää. Nüid olli ilus kaede, ku juba alle päädege "poisi ja tüdruku" tuletive miilde, kudas neist inimese saive (tantsurühm Sõlesepad tähist illaigu oma 45. aastepäevä). Tantsuge om seot kogu Lille elu nii vabariigin ku maakonnan tantsupidusit juhtin ja õpetust jagaden. Pirla tantsip ta esi tantsurühmän Kadri.

Pääle selle om just temä sii, kes valuteb süät mede kodukoha aaluu allaoidmise peräst. Esi om ta abikaasa Rasmusege uurnu

Karksi kombestiku, rahvatantsu ja tantsjid. Ta üteli iki: "Küsüge, nüid ma viil mälete! Meil om kohustus tuleviku ehen!" Selleperäst sai kah Mokalaat kokku kutsut. Säälnaise kõneleve mulgi kiilt, meenuteve esiemäde tegemisi ja püünäve esi kah neid järgi tetä.

Linakasvatusest om lehen enne juttu ollu. Nüid sai sös laadike tänu Leaderprogrammile valmis ja edimene näitamine olli Mulgi oma ülikoolin 5. mail. Ilus päe olli. Mede edimene laits om sündünü. Sii tähtis sündmus võtt rõõmupisare silmä. Näidime vilmi ja kõnelime, milleperäst sinna laadikse manu käip raamatuke Mokalaada jutukstege. Om vägä tähtis, et saa aastepäris kah täadas, mäante olli sös mulgi kiil ja midä osati tetä ning mäletede esivanempide aast. Kiil om ju kah nigu laits, mis kasvap, arenep ja kohanep. Ku me oma varantust ei oia, sis kes sedä viil tiip!

Sedä laati "Linakasvatusest Karksi kandin" saap osta Karksi kultuurikeskusest, ku annade oma soovist täädä Annelile

Lille-Astra Arraste austemise õhtu Karksi valla kultuurikeskuse. Kohe tõstave Sõlesepa mihe juubilari lae ala. Pilt: Kai Kannistu.

Anneli.Arraste@karksi.ee, tel 435 5529 ja panede valmis 5 eurut.

Meil om pallu laane. Valmis om laaditüas materjali tavadest ja kommetest ja pirla teeme mulgi süüke, tegemise õpetuse ja viisi paneme kah kik kirja. Edimene om Karksi miivestivalil, kus saap süüke esi pruuvi. Ma üteli viil üits kõrd, et me teeme kiket lustige, meil om vägä uvitev kuun käia, kiilt arjute ja kätt pruuvi esitsugu tüüde man.

Tekke esi kah järgi!

Lepiku Viiu

Seitse aastet mulgi keele ringi Tarvastun

Sii olli seitsme aastet iist, ku Tarvastu raamatukogun luudi Alli Laande iistvedämisel mulgi keele ring. Sedä tüüd tetti Mulgi Kultuuri Instituudi täädämisel. Aaluulisel Mulgimaal om viis kihelkonda: Tarvastu, Paistu, Karksi, Halliste ja Helme. Mede kandin kõneldes iki Mulgi murden ja Tarvastu murrakun. Mida sii meile annap? Saame täädä, kudas vanaste murdekiilt kõneldi. Viil oleme täädä saanu, miändse ollive vana aa söögi ja kudas neid tetti. Tuttaves om saanu kah vana aa kombe, kudas pulme peeti ja kuulnit ärä saadeti. Kige rassemb olli meitel õppi rammatikat, esieränis käänamist, sös tullive vällä siukse sõnakse, mida egäpäeväelun es tarvitede.

Pääle selle oleme tennu kodutüüd nii rammatikast ku ka esi tilliksit jutuksit kirjutanu.

Mõnigi jutuke om ilmunu kah mede seitungin Üitsainus Mulgimaa. Mede ringist om lehele kaastüüd tennü Elli Raudsepp, Egon Soots, Maie Perve ja allakirjutenu.

Kikniiluuomollu väegeuviteve ja omaperätse. Allakirjutenu tiip lugusit tädi Maali nime all, kes om äste tark maanaene ja mõistap nii ärä eläde, et puuti lääp arva ja sös kah suhkurd, suula või tuletikke ostma.

Viil om ää täädä, et Laande Alli ja Ilvese Kristi om mitu tüüvihku vällä andan, et meil oles sös kas rassemp vai kergemp õppi.

Seitse aastet om müüdä minnu nigu lennaten. Selle aa joosul oleme tükki maad targembas saanu, mõistame raasike murrakun kõnelde, saame aru rammatikast ja oleme esi egätsugu luuksit tennü ja tunnin ette kandan.

Väege suur luuletei ja kirjutei om meil Perve Maie, tal oma egä kõrd paar-kolm luuletust valmis tetti või sös mõni jutuke, kos oma õpetuse iva kah sehen. Egoni jutu om kirjutet sedäviisi esierälikult, et nende man saap raasike nalla ja naarda kah!

Selle aastet lehekuu katekümne tõisel päeväl läits mede sõit Kärstne poole Perve Maie manu. Säälnaise lõpetime selles aastes oma ringi tüü ja sai peetus kah mede õpetete Ilvese Kristi sünnipäev. Teime laani tuleves aastes ja kigil om ää miil, et kahessas aastet nakkap sügüse juuskme.

Sii om iki suur rõõm, ku aaluulisel Mulgimaal saap oma kiilt õppi, siandse ringi piasegän vallon oleme. Tore, et mulgi kiilt õpites kah kuulen ja esiki lasteaiän.

Ants Mändmets mulgi keele õpja

Mesindus ja kultuuriperändus

Kultuuriperändus om eelmiste põlve jälle maa pääl ja kultuurin. Mede ümmer om pallu märke müüdä minnu aigest. Me täame neid, a ei mõtle, et nii võive üitskõrd ärä kadude. Mesindus om üits jagu mede talukultuurist, tükike rahva perändusest. Sii om majandusala, millel om siin kandin oma tegije, kelle täädämise om väärt miildetuletemist ja utsiteve uusi pääleakkajit.

Kuvvendel miivestivalil Karksi-Nuian 6. ja 7. septembrel tahame mesindust ku üttele mede vana eesti taluelu jagu au sissi tõsta ja uvveste üles kitta. Edimelt ütteleme Karksi ordulinnusen tänusõna esivanembide – mede elu- ja talukultuuri tarkuste edesikandjade – aus ja paneme tule otsa tulekujudele. Tõine päe om loengu, mesindusele pühendet välläpanek, õpikambre lastele ja suurdele, miimüük, miist tettu söögi, käsitüü- ja sügislaat ja muu lõbustuse.

Tuleteme nüid miilde Karksi kandist mesinduse aalukku jälle jätü inimesi. Nii om Halliste ja Karksi koguduse õpetei Karl Ernst von Berg (1773-1833), Christian Arro (1885-1942), temä naine Amalie (1889-1943) ja nende poig Vello Arro (1914-2001). Na pidäsive nii aida ku mesilinde. Pollige om seot Jaan

Roots vanemb ja Jaan Roots nooremb. Vanemb (1860-1935) olli Longi vallakooli juhatei ja 58 aastet mesinik, Jaan Roots nooremb (1908-1967) olli põllutüükoja mesinduskonsulent ja aakirje Mesinik ning Aed ja Mesila tegevtoimetei. 1944. aastest tüüt ta põllumajandus ministereiumin eritäädlasene ja olli Pollin mesindusosakonna juhatei. Ta viis läbi kursusi, seminare, kõrrald mesindusalase kirjanduse välläandmist ja ta olli asjaline koloose ja sovoose mesilade luumise man.

Prilla om mede vallast täädä-tuntu Antu Rohtla (sünd 1938) – mesinduse iistvedäi ja mesinike õiguste iist seisja. Temä õpetuse om nüidisel aal ädävajaligu noorte mesinike koolitemise ja tagastutsitemise jaos. Miivestivali aal tahame näitusesaali üles panna materjale mede mesinike kohta.

Tänu mede oma kandi mesinike Antu Rohtla ja Aleksander Kilgi iistvõtümisele om kohapääl mesinike tegevus üte mütsi ala tuudu. Alla om oitu Mulgimaal ammüst aiga ollu talupidämise aru, nüid joba uvvembe aa moodu pääl.

Leili Nael Saida Lokk Mulgi kiil: Kristi Ilves

Murdekiil ja numbre

2011. aastet tettu rahvaloendus vastassive 9682 inimest, et na mõistave mulgi kiilt. Võru murret mõistap 87044 ja Saarte murret 24520 inimest. Kigi tõiste Eesti murrete kõnelejit om vähemb. Selle järgi võip üttele, et Mulgi murre om prilla suuruse järgi kolmas. A tähele tulep panna sedä kah, et näituses Võru murde Setu murraku kõnelejit ütsinde om 12532 inimest ek sis rohkemb ku viie Mulgi murraku kõnelejit kokku.

Mulgimaal eläp prilla ümägiguld 22000 inimest, a mitte kik mulgi keele mõistjade ei elä siin, pallald egä seitsmes mulgimaalane mõistap kohaliku murdekiilt. Villändimaal eläp ligi kolmandik kigist mulgi keele mõistjist, pallu om neid kah Arjumaal (2436), Talnan (1668) ja Tartun (577). Enämbjagu neist om peri kas Villändi- või Valgamaalt. 192 Mulgi murde mõistjat om sündinu vällänpuul Eestit. Villändin, mes kultuuriaaluulise Mulgimaa sissi ei jää, om 738 mede murde mõistjat, a Valgan

pallald 147. Kige suuremben Mulgimaa linnan Tõrvan om 477 Mulgi murde kõnelejit, a Mõisakülän pallald 66. Valdest om neid kige rohkemb Karksin (639) ja Tarvastun (489).

Üits mede keele ädä om sii, et enämbjagu kõnelejit (40%) om üle 65 aastet vana. Pallald 10% kõnelejit om nooremb ku 30 aastet. Meil om murdemõistjit latsi piaaigu 5 kõrda vähemb ku Saarte murde mõistjit ja üle 10 kõrda vähemb ku Võru murde mõistjit latsi.

Rohkemb om murde mõistjit kõrgembe aridusege inimeste ulgan ja naise mõistave murret rohkemb ku mihe.

Muduki tulep kigi nende numbride manu mõtelde, et kik, kes pannive kirja, et na mõistave mulgi kiilt, ei mõista esi murden kõnelde, a saave jutust aru. Tõise külle päält jälle om kindlaste pallu neid kah, kes küll murdekiilt kodun tarviteve, a esi selle pääle ei mõtlegi ja sedä kirja kah es pane.

Kristi Ilves

Tulge Heimtali mõisa!

Saame tuttavest! Mia ole Heimtali Juuli.

Suvel saap juba kümme aastet „Unetet mõisa“ mängust, kos mia ikki mõisarovva osan ole ollu. Perisnimi om miul Imbi-Sirje Torm. Selle Tormi sai ma Holstre Torme käest. Sii nimi oles miul nagu geenenge edesi ant. Nimi avites miut egät muudu.

Mia ole pallu aastit koolin aaluu õpeteje ollu ja koolilatsi perimuse kogumise manu viinu. Mõisaäärbanin kooli muusiumituan om kik laste uuritu tüü paigale pant. Nüid ma mõtli, et kik sii mulgi laste vaimutüü om vaja raamatuse panna. Päälkirjas saap „Heimtali kooli pärandilaegas“. Sii raamat om miu kogemus – veerand-sada aastet perimuse kogumist ja perimust ennest. Sääm lugusit Mulgimaa inimeste elust - olust saariaast täämpese päeväni vällä.

Imbi-Sirje Torm

Esi ole ma kah kaits raamatut Heimtali mõisast ja Siversitest vällä anden.

Kaits kõrda om Mulke seltsi rahvas kah miut kullemen käinu. Sõs ole ma ikki uhkusten, et miu esivanembe om kah Karksi mulgi. Mulgi kiil om miul latsepõlvest miilde jäänu, om säänte vigane. Ei julge viil keeletäädjate ehen esineme akate.

Mia ole ikki ennest mulgis pidänu, sedä mulgi asja omal käel väikest viisi aanu.

Mia käisi kah mulke suvelaagren, kui toda kõrrald viil Gastoni Kalle. Sii paik olli kah mu kodule lähiksen, Sootsi

talusseaia pääl. Sii laager olli tal äste vällä mõtelt. Uviteve tegemise ollive rogrammi võet. Kige suurembe tarkuse sai mia, kui pimen tullive Tartust tähetarga ja meile taevatähti seleteme akassive. Siiamaale vahi õhtu ilda ikki taiva poole, aa juttu nende armsatege, kedä änap mede ulgan ei ole, aga sääm kõrgen meid vaateve.

Tõine kõrd sai ma mulke vaimu oma enge sehen tunda, kui Habakuke Kristel pidäs Abjan suurt konverenssi.

Sii olli kah täädust täis. Miul olli sõs ää juhuse oma mõisat uvilistele näidäte ja oma mõisalugusit pajate. Univeri Toivu kitt viil peräst miut esinemise iist. Kust sii sõnasäädmise ja välläütlemise oskus ikki mujalt tulli, kui Nuia koolist, kus õpeteje Hellermäa miut näitemänge ja ilulugemistega esineme pands.

Mia ole kogenu, et kui päälinna oma laste manu lää

ja sõs oma seigelusi Mulgi murden kõneleme akka, sõs peris arilikku juhtumist võetes vastu elevusege, vähempeste naaratusge, mõnikõrd esiki naaruge. Miu latse om miuge ütte miilt, et kui mõistat mulgi kiilt, sõs om sii kah üits varandus, vaimurikkus. Kudas saas selle varanduse kah edesi perände?

Mia ole uvitet, et aalugu ikki uvitevelt oles edesi antu. Ole ikki tennu egätsugusit näitemänge ja dilooke, midä latse koolin püüne pääl ette kannave.

Sii mõisavärk om miul süäme pääl kogu aig, uuri ikki asja edesi. Nõnda sündüs suvel miul mõisamängu päeväl üits eten-dus „Mõis süämen“. Sõs mõtligi vällä mõisarovvate vastu panna akkaje mulgi naise Maali. Ma tei luu temä unistusest saia uhkes taluperenaises. Poig perip talu, saap peremihes, ehitep uhke äärbäni pallude tubade ja saali-

ge, tillevonigi panep sissi. Maali loodap, et mõisarovva temä lilliaida kah pujengi juurikut tuup, ja kuda na vanamehege kate hobesege jaanipäeväl Pais-tu surnuaida sõidave. Küll sõs naabre Sabaku Juuli näep, kudas nende talu äitsnes.

Mia kutsu ikki mulke Heimtali mõisat kaeme ja lugusit kulleme. Enne piat sa mulle täädust andme, kunas tulet. Miu nimi ju esi üttele, et mia ei seisä paigal.

Ilust suve kigile!

Tede Heimtali Juuli

Mõisamäng „Unetet mõisa“

27.06, 06.07, 07.07, 27.07, 28.07, 10.08 uvilisi oodetes egä täistunni aal kella 10–18.40 Ummuli, Suure-Kõpu, Eimtali, Pärsti ja Öisu mõisan.

Karjapoiss om kuning

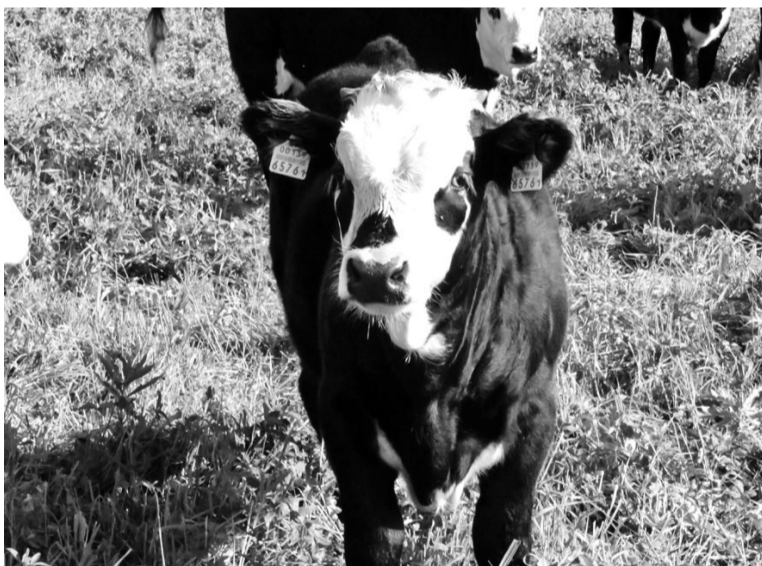
Kui ma olli mõni aaste üle kümne, käesi ma naabride man karjan. Miu karjatege olli küll palland üts lehm, sii aga tei silmä ette kümnele. Lehmä nimi olli Maasik.

Kuumil suvepäevil tulli üles tulla ommugu kellä viie aigu, et enne kuut karjamaale jõuda. Kellä kümnes tulli lehm joba lauta tuvva. Ma ole pallu kõrdu mõtelnu, mis pagane lehm sii küll olli. Kui tõiste karjalaste lehmä seive rahuliguld ja es tii parmest vällägi, läts Maasik maru joba mõne kərblesse peräst. Ödagupoole julgusimi lehmä vällä viia poole nellä või nellä aigu. Kui Maasik kuuldse parmu pörinet, muutusi ta äreves. Ta kergit jalgu, liigut kõrvu, pungit silmi, ajasi nõnasõõrmist ja suust valget vattu vällä ja vehkse sabage. Viimäte tõtse ta saba nigu lipu püsti ja

kihut mineme, vetel sitarada taka. Kige ullemb olli sii, et lehm es joose kodu. Ta juusse kohe kate

kilumiitre kaugusele. Sis pidäsi kinne mõne uune man või mõtsan. Talle tulli järgi juuske nii et eng kinne. Lehmä es tohi silmist laske: ta võis mõtsa ärä essi. Kodu es mõesta ta ütsinde ilmangi

tulla. Maasikul olli kaalan pikk kett raudtikuge. Kui perenaene Mari olli viil lähiksel, rüükse ta: „Pane tikku! Pane tikku!“ Kui ma sai lehmä tikku panna, juusse ta, kaal öieli, ümmerringi.

Varsti peräst näi joosurada vällä nigu sirklege tõmmatu ring. Sii olli väege ohtlik: märäseje luum võis oma kaalalüli ärä vigastede, selleperäst et kett olli pinguli. Mari olli muren: kiinitsemise aigu jäi lehmä piimäand kõvaste vähembes. Mõni päe sai vabrikude viia palland kolm-neli liitret piimä.

Miu oolealune es süü egäsugust aina nigu tõse lehmä. Selleperäst tulli tedä süütä põllupennerde pääl, kos kasusi ättäl. Lehmä tulli käsutede: „Süü, Maasik! Süü!“

Maasik es lase ennest nüssä. Ta lei perenaesele jalage või tõugas nüssiku ümbre. Kui Mari meelit: „Maasu- Maasu...“, võtse Jüri appi malga. Ütskõrd, kui lehm lei virtsatse jala piimä sisse, vihast Jüri nii irmsade, et andse pirdsakule lehmäle kohe mitu

obadust üle küüru. Aga kik sii es avite...

Karjalatse pidive valvsa oleme, et lehmä ei lää puskleme. Sii lõppesi ütpeuhku alvaste. Maasik olli väikset kasvu lehm, aga ta juusse kohe tõistele lehmele sälgä. Ta kaot sarve, tõne kõrd sai pikä aava kõttu. Säändse asja es tii muduki au karjalatsele.

Rahulik olli karjan kävvä, kui ilm olli jahe. Siss sai lehmä man esiki raamandut lugede, midä ma väege armastesi. Miu naabre ollive ääsüdämligu inimse. Palland ütskõrd, kui ma istse kivi otsan ja lugesi, numuse perenaene: „Kulla lats, katte tüüd ei saa kõrrage tetä – raamandut lugede ja lehmä karjatege.“

Irmus olli piksege karjan kävvä. Tõse latse peitseve ennest suure vihma aigu lehmä laia kõtu ala. Kui ma pruuvse kah

niimuudu tetä, sai ma Maasikul valuse jalaoobi oma siird vastu. Varaommugune ülestulek olli latsele suur piin. Oh, kuis oles tahtnu magade! Ka lõunet es saa pidäde. Siss tulli kodun tüüd tetä – pendrit kitsku ja vett kanda. Makame sai ma kesküü paiku.

Rahvamajan näidäti suvel kinu, ka latse võesive sellest osa võtta. Ma lätsi kah vahel vilmi kaema, sii lühend uneaiga viil rohkemb.

Ma käesi karjan kolm suve. Naabre ostseve endele uvve lehmä. Ka me saimi lehmä omaniges. Oidsemi tedä karjamaal ketin või niitsemi aina lauta ette. Ma käesi tõse karjusege üte suve kah koloosi karjan, kos tulli oida joba sadat lehmä. Käesi vahel ka ütsinde karjan. Truu abiline olli koer Tipa. Koloosi lehmä es kiinitse ilmangi. Pusklemine olli nende jaos kah nigu mäng.

Karjankäimine olli rasse tüü. Tulli ennest ületede. Joba poesikseian sai mulle selges, mis om kohusetunne. Kindlade kasvat karjuseamet visadust, midä om elun alati vaja lännu. Tuukõrdsedele raskustele kaemate taba ma ennest viil prillagi mõtteld: oh, olessi ma viil sii väike karjapoiss, täis unistusi ja lootusi...

Tükike miu tõsest mälestusteraamandust „Igatsus õnne järele“.

Elmar Orav

Mulgi mihe mängmä!

2013. aaste om kuulutet perimuseaastes ja selleperäst tuleve 7. juulil kell 12 Karksi kodukandipäeve aal MULGI MEESTE MÄNGU. Mängmiselatsi om Karksi valla kultuurikeskuse ümmer. Terve päev om täis perimusmänge. Sii om tore muud oma vaba aiga viita, a sedä om vaja rahvale uvveste miilde tulet. Rahvamängu aviteve saia kiirembes, tugevembes, täpsembes.

Oodame mehi, nuuri mehi, poisse mõõtu võtma ja jõudu pruuvma. Plaanin om üle maa täada-tuntu rahvamängu, nagu kotin juuskmine, vägikaikavedu, tünni veeritemine, käesurumine. Esieranis tähtsa om mulke puult üles kirjutet teomihe pruuv, vankreratta viskamine, kupjakepipruuv ja kaalupommege liikmine. Rahvamänge kohta saap lugede raamatust „Eesti rahvamänge“. Jõuproovi lõpeve kõrtsiõhtuge, kus proovites, kas mihe iki tantsi kah mõistave. Karksis on tantsmise kohta üles kirjutet: „Toki pannas maha ja karates nende pääl, kudas kennigi mõistap, karates seni, kuni toki segi lääve.“

Elistege, kirjutege või tulge kultuurikeskuse ja pange ennest kirja. Perämine ütlemise päev om 26. juuni. Tel 435 5529 või 5362 9692 (Anneli Arraste), anneli.arraste@karksi.ee.

Anneli Arraste
projektijuht
Mulgi kiil: Kristi Ilves

Väikse mulgi õpive oma esivanembide elutarkusi

Nallakuu nellände päevä Nommukupooliku lei äkki Ala rahvamaja suur saal mitmevärviliste rahvarõdvaste vilgest kirendeme nigu vikerkaar. Selleperäst, et sinna olli kokku tullu pallu väiksit, suurembit ja peris suuri mulke üle terve aaluulise Mulgimaa. Nii ollive Alliste, Karksi, Paistu ja võõrusteje Elme kihelkonna kuule ja lasteaidu latse, kes tullive üten oma õpetejidege, et 17. volklooripäeväl näidate, midä keski oma vanavanembide vaemvarast selges om jõuden õppi. Selle iluse ürituse teema olli „Külästä küllä viip mu tii“.

Vello Jaska

noordele oma esivanembide kiild, kultuuri ja elulaadi“.

Sis pandse Tõrva rahvamuusikaansambel Jauram Thea Leitmaa käe all oma pilli eliseme. Kõlame akas laul „Mulk om iki mulk“, mida nii suure ku väikse mulgi üten laulseve. Sedäviisi olligi siikõrdsele mulgi kultuuri päeväle ilus akatus tettu.

Mulgi kultuuri päevä läbiviimise iist kandseve uud Ala rahvamaja juhatei Liivi Arro ja temä abilise. Tegevusi juhative Ummuli kooli õpetei Katrin Rannu ja Tõrva gümnaasiumi tandsuõpetei Valdeko Kalamees.

Ku kik ollive avaren saalin koha sisse võtnu, astse rahva ette Mulgi Kultuuri Instituudi vanemb Erich Palm, kes suurele peole algust teten üteli: „Õpilastele ja väiksembidele lastele kõrraldedu mulgi päevä iismärgis om tutvuste

Kitzbergi gümnaasiumi latse astsive üles Kitzbergi kirjutet luuge „Räime Reeda kümme kopikat“. Pilt: Vello Jaska.

kodukandist peritu laulu ja laulumängu. Põnevembe nendest ollive nõela otsmise mäng, peremehe mäng ja karjalatse ning kurja undi lugu. Ja jälle akas kõlame laul uhkest postipoesist, kes maantiid möödap ning energiast ja elurõõmust pakatunu noore miheakatise pannive mineme. Nende järgmises peatuspaegas sai Karksi kihelkond. Sääl kandist tullu noore tõsive lavale ja tõeve vaatejide ette lavatüki August Kitzbergi kirja pantu luust „Räime Reeda 10 kopikat“. Kik vaadessive püine pääl toimuvet

suure uvige. Selleperäst, et sii olli nii põnev ja tõetruu. Ja võip vist küll peris julgede ütelda, et üitski täiskasvanu mulk ei oles suutnu noorde näitlejidege võistelde. Äste paistseve nende man silmä kah läbi mõteldu lavakujundus ja tegelaste kostüümi.

Paistu kihelkonna man peatunu postipoesi andsive märku, et esinemise järg om nende kätte jõudnu. Sii olli säälside külälise jaos nigu ammu oodetu rõõmusõnum. Nii noore mulgi näedässive ää meelege, midä na selges õpnu om. Ja kuulda ja nätä olli nende

esitusen pallu. Na pannive kõlame oma kandle ja laulsive selle elide saatel, kudas vanaste kanneld ja torupilli tetti. Ja, mis säääl salate, nende kannel elisi tõeste iluste. Ja laul nõndasamati. Juhan Kunderi aenatel kokku pantu lühinäedend „Vigur rehepapp“ tullu kah peris äste vällä.

Elme valla noore elustive aga oma vanavanembide töid ja tegevusi, nagu villa kraasmine, vokige ketramine ja lõnga kerimine. Ku tubatse tüüde tettu, minti laoda manu ja põldu arime. Ene Vili-puu laulu saatel „Sõõru, sõõru, lehmäkene“ akati lehmä nüsme. Ja sis, ku kuur puulusikuge võis kokku lüüdu ja õige aig kätte jõudnu, akati talurahvamänge mängmä.

„Nii tore olli vaadete ja kullete, midä te siin tegide. Egä kandi lastel ollive vägä uviteve kava vällä mõteldu. Mia esi ole Tarvastu kandin sündinu ja kasunu. Meil es lubate koolin omal aeal murdekeelen kõnelde. Teil aga tulep sii juba peris iluste, et peris süä läap soojas,“ kõnel Elme vallavanemb Tarmo Tamm osalisi tänäden.

Lastele

Tahas kikke täada

- Mia tahas, et teas, miks tähe langeva...
- Mia tahas, et teas, kudas obese sööve, mida mõtleve, kudas üppäve.
- Mia tahas, et teas, kudas oles olla lövi.
- Mia tahas, et teas, mida mõtlep miu peni Torch.
- Mia tahas, et teas, kudas om olla pääminister ja kuulmeister.
- Mia tahas, et teas, kui rasse elu om politseinikel.
- Mia tahas, et teas, kudas läap vallavanembel.
- Mia tahas, et teas, kui rasse om olla presidendi naine.
- Mia tahas, et teas, kui rasse om teta kellukest, mis tiis till-till-till.
- Mia tahas, et teas, kudas tulevikun läap miu emäl ja esäl.
- Mia tahas, et teas, mis om miu süämen.
- Kige selle peräst pia õpma ja eläme, sest mia tahas tõeste kikke täada.

Kayla Louisa Küttä
Heimtali põhikuul

Miu koduke

- Miul kodun om tillike veli.
- Sõsar om Marian ja veli om Kevin.
- Esä miul om Juhan ja emä nimes Mann.
- Eläjä om laudan, nee andve piimä, obesege saa sõita Mustla pääle kõrtsi.
- Verevide sulgege kikas laul ommuku aia otsan.
- Kõuts kräunus usseaia pääl ja peni liput ändä säääl.

Oliver Pikkor
Kärstna kuul

Jooniste siia oma koduke.

Miandse villä Mulgimaa nurme pääl kasvave?

KAAR	RÜGÄ	KESÜ	NISU
.....
.....
.....
.....

KAMA, LEIB, SAI, KARASK, SEPIK, KAARAELEBE, ÖLU, PÜÜGLEJAHU, SUURME, MANNA.

Mille jaos miast villä vaja om? Kirjute egä villä ala, mes tast tetäs. Esi võit kah manu nupute. Mõne sissi käip mitu villä kah!

Saada vastusse 15. septembres e-kirjage aadressi pääle ajaleht@mulgikultuur.ee või ariligu kirjage Mulgi Kultuuri Instituuti: Pärnu mnt 30A, Abja-Paluoja, 69403, Viljandimaa, märgusõna "Lastelehe vastused". Kirjute manu oma aadress. Vastanu laste vahel loosime vällä auinna.

Ö	L	K	J	G	S	A	E	T	U
P	T	K	H	P	D	M	R	Ä	I
E	K	O	I	S	A	A	R	I	K
D	I	Ä	L	S	B	L	J	P	Ü
Ä	V	J	T	K	A	S	U	D	G
N	A	A	I	B	Ü	K	K	H	Ö
I	A	H	K	I	M	H	Ä	R	V
K	I	N	A	D	A	K	N	M	B
P	K	J	H	G	S	D	A	V	Õ
L	Õ	Ü	P	O	I	E	R	T	U

Vaate, kudas om Mulgimaal kutsutu esitsugu mõtsu: KAATSAM (võsastik, kidur mets), KADANIK (kadastik), KASIK (kaasik), PALU (nõmm), PEDÄNIK (männik), PIHIK (tihnik), RÄHMIK (tihe noor mets), TOLK (metsatukk), AAVIK (haavik), SAARIK (saaremets).

Kik nii sõna om nende ruute sissi ärä paetet. Otsi vällä! Kae lugede edes- ja tagaspidi, alt üles, ülevest alla ja viltu kah!

TULEMEN

Eimtalin

Muuseumi välläpanek "Elulugudege asja" – Anu Raua lemmikasja muuseumi kogudest.
24.08 Pärsti valla IV küläde päev.

Paistun

09.07–11.07 noorde jalgrattamatk Lõune-Mulgimaale.
03.08–04.08 Paistu edimese ülestähendmise 779. aastepäevä sündmuse.
03.08 kell 21.00 pidu ansamblege Parvepoisid.
20.08 uvveste esiseisvas saamise päevä tähistamine.

Abjan

Kultuurimajan päeväpildinäitus: juunikuul Ain Peensoo pildi Mulgimaast, juulikuul Eesti Looduskaitse Seltsi näitus, augustikuul välläpanek mulkest.
22.06 kell 12.00 rokudille ja ruumajide näitus.
06.07 kell 12.00 Villändimaa Virre. Konsert noordekeskuse oovin.
09.07–10.07 Eesti Looduskaitse seltsi A. Kitzbergi osakonna luudusereis purjepaadige KAJSAMOOR.
27.07 kell 16.00 Penuja kooli kokkutulek ja küläpäev.
27.–28.07 Eesti Looduskaitse seltsi üleriigiline kokkutulek.
18.–21.07 ABJA SUVEPÄEVÄ laste joosuvõistlus, ümmer järve juuskmine, Abja Rammumiis ja -naine, üleriigiline vibuvõistlus „Mulgi Cup“, Abja Öunaia 2013 I etapp, Mini MX, rannavõrkpall, jalgrattamatk, kultuurimaja näitering etenduse, konsert une-, üü- ja ällilalest, riide ja puulbe peoõhtu, linna pääl kõnnip miis nagu orkester, käsitüü õpikambre, närukanga kudamine telge pääl, lastele järeoidja või üükse kudamine, veskege kamajahu jahvamine, seinä pääle maalimine, obesesõit.
20.07 kell 9 laat Tiigi uulitse pääl.
17.–20.07 IV Mulgimaa Päälinna Akordionfest
Vaate manu www.abjakultuurimaja.ee.

Tõrvan

23.06 kell 15 Tõrva Gümnaasiumi man maakaitsepäev, tuletuumine.
13.07 kell 20 Tantsumäel konsert "Esä ja poja" - Mait Maltis Jakko ja Mikkoge, Toomas Anni Taurige, Gunnar Loho Artisege, Peeter Kaljuste Martinige.
26.07 kell 20 Tantsumäel konsert-tantsuõhtu "Selle suve suveniir" - Voldemar Kuslap, Ervin Lillepea, RAM'i veterane ansambel, Tauri Anni, Anmatino, Ciizud ja Elumees. Õhtu ohjap Peep Taimla.
07.–11.08 TÕRVA TULE PÄEVÄ.
07.08 luuduseariduse päev. Konverents Härma paljandi pääl, ettekande teeve geoloogia dotsent ELGA MARK-KURIK ja geoloogiaprofessor REIN EINASTO, kell 16 „Las jääda ütski mõts“ matk Keisripalu mõtsan, matkalisi saadap MIKK SARV.
08.08 kell 6 päevätösumatk Tõrva-Nuia-Rutumägi-Teringi raba -Nava talu. Matka juhup linnutäädlane Olav Renno.
09.08 kell 14 Valga KEKI pääuune ihen kokkusaamine sarjast „Juure“ VALGA KEK. Üles astuve Valga KEK-i esitegevuslase ja endise tüüteje.
09.08 kell 18 linnapäevä vallategemine purtskaju latsi pääl, kell 22 autoorienteerumine.
09.08 kell 19 Riiska järve veeren konsert VANA SÕBRA. Üles astuve Tõrva, Helme, Riidaja, Hellenurme, Tsiguliina tantsjate ja Väike -Maarja pasunekuuri.
10.08 kella 9–15 laat Sõpruse pargin, käsitüülaad Õhne jõe käärn.
Kell 10–14 perepäev Õhne jõe käärn, saap pidäde perepiknikku, püüne Tõrva esitegevuslastele ja töistele uvilistele.
Kell 9–14 lastemaailm (lasteoiuge) Tõrvaille lasteaian: batuudi, karaoke, etendus „Muinasjutt kuldsest kalakesest“. Linnan sõidap kummiratastege rong.
Kell 13 koorikonsert RISK, koori Põlva-, Tartu- ja Pärnumaalt.
Kella 20–23.30 konsertetendus Veski järve veeren Tõrva Loits: Jaan Tätte, Tanel Padar, jpt, ümägiguld 500 tantsjat-lauljat.
11.08 kell 11 viipidu Riiska järve veeren.
9.–10.08 Eesti naiste rannavõrkpalli meistrivõistluse.
11.08 Valgamaa rannavõrkpalli meistrivõistluse.

Elmen

27.07 kell 13 Elme valla päev: käsitüülaad, tüükambre, rahvamängu jpm.

Karksi-Nuia kultuurikeskuse

21.06 kell 12 rokudille ja ruumajide näitus.
23.06 kell 10 lille panek Vabadussõa mälestussamba manu.
29.06 Eesti valde suvemängu: kell 17 MÄLUMÄNG, kell 21 puhkeõhtu, ans C-Duur ja Udo-bänd.
01.07 kell 16 tõise kõrra pääl projekti "Avaste Mulgimaad, jäädvusta oma kodukohta" I näitus.
03.07 kell 12 Sinitsen saalin National Geographicu päeväpildinäitus "Ookeani eng".
05.07 Karksi valla kodukandipäevä.
06.07 kell 10 Karksi valla kodukandipäevä, Karksi ordulinnuse päev, Villändimaa virre.
07.07 Karksi valla kodukandipäevä.
07.07 kell 11 Mulgi meeste mängu.
19.–21.07 Lilli külän Nava talun NAVA LAVA 2013.
10.08 kell 11 maleturniir "Karksi ratsu".
17.08 kell 11 Mulgi oma ülikuul.
23.08 kell 20 Balti kett 24.
02.09 kell 16 Sinitsen saalin päeväpildinäitus "Mulgi..."
06.–07.09 VI Karksi miivestival.
15.09 kell 12 tõise kõrra pääl näitus "POTATOPRINT 8", kardulerüki tüükammer.

Ummulin

03.08 kell 12 Ummuli III luudusepäev mõisapargin, teemas om taime: õpikambre, välläpaneku, loengu jne. Küsi manu kultuur@hummulivv.ee.

Pödralan

25.08 Riidaja mõisapäev – tähistedes selle kandi edimese ülestähendmise 790. aastepäevä. Küsi manu jaaksonanne@gmail.com või tel 534 13150.

Nava Lava kava 2013

EESTI VABARIIGI 95 AASTET

MULGI KULTUURI PIDU

PÜHENDET MULGIMAA SUURMEHELE, KIRJANIKULE, AUGUST KITZBERGILE

19. JUULI

- 15.00 Vallategemine Nava laulupiiriposti man. Anu Tauli mulgi laulu.
- 16.00 Kes olli August Kitzberg, kõneleve Asta Jaaksoo ja Karl Martin Sinijärv, Nava küünin.
- 17.00 Silvia Soro näitemäng „Üitsainus Kitzberg“.
- 20.00 Luuleüü. Nava talu luule luuleküünin. Luuleüüid juhive Karl Martin Sinijärv, Piret Bristol, Maria Helen Känd ja Jaak Kõdar.

20. JUULI

- 14.00 Ludwig van Beethoveni klaverisonaat nr. 14, "Kuupaistesonaat". Kolm laverimängjat, kolm meeolu. Karl Peterson (Eesti), Astra Lazdina (Läti), Joris Sodeika (Leedu).
- 15.00 Konsert „Balti akord“. Eesti, Läti ja Leedu kige parembe akordionimängjate Henn Rebane, Kaspar Gulbis ja Kazys Stonkus.
- 17.00 Silvia Soro näitemäng „Üitsainus Kitzberg“.
- 20.00 – 21.30 Ää tuju tunn lõotsa ja tantsuge.
- 22.06 Laveriüü. Beethoveni "Kuupaistesonaat" Eesti täiskuuüuse. Mängive Karl Peterson, Astra Lazdina ja Joris Sodeika.

21. JUULI

- 12.00 LASTE PÄEV
- Laste mängu ja tüükambre.
- 15.00 Jaak Kõdari lastenäitemäng „Kaheksa Kitzbergi“ (alla 18 a tasute)
- 17.00 Silvia Soro näitemäng „Üitsainus Kitzberg“.

Pileti: "Üitsainus Kitzberg" 10 €, „Kaheksa Kitzbergi“ alla 18 a. tasuta, täiskasunidele 5 €. Laveriüü 8 €. Luulekava 4 €, akordionikonsert „Balti akord“ 8 €. Päevapileti: 12/22/12 €. Kuni 12 aastestele (k.a) om sissepääs tasuta. Piletisi saap Piletilevist ja kohapäält. Küsi manu tel 513 1691 või jaakkodar@gmail.com.

Tõrva kirik-kammersaalin

- 27.06 kell 20 Kadri-Ann Sumera laverikonsert.
7.07 kell 20 ALEN VEZIKO konsert.
13.07 kell 17 konsert ja kokkusaamine sarjast "Juure" - klassikatäht 2013 Marcel Johannes Kits (tšello) ja Katariina Kits (viil).
14.07 kell 19 laulave Maria Listra ja Jassi Zahharo, laveri taga Margus Kappel, kitarrige Jaanus Nõgisto.
27.07 kell 20 konsert LUISA VÄRK ja MIINA, UKU SUVISTE.
07.08 kell 20 JAZZIÕHTU.
08.08 kell 22 konsert „Üüserenaad“
10.08 kell 11 Tõrva kultuurikonverents.
17.08 kell 18 tiater Varius näitemäng "Lõbusa estoonlase", pääosan Urmas Põldma.

Jaani läp jaanitulele...

KARISTE JÄRVE VEEREN REHEMÄEL

22.06 kell 19 Mulgimaa kige suurem jaanituli. Pallu lõbu ja võistlusi nii suurdele kui tillemidele, ans VIISER.

KARKSIN

23.06 kell 20 jaanituli Karksi ordulinnusen, ans REGATT ja Jüri Homenja.

UMMULIN

21.06 kell 20 jaaniõhtu ek pöörane pööripäev: raamatu "Hummuli läbi aegade" edimene rahva ette tuumine, konsert, võistluse, rahvamängu, ans C-Duur.

ABJAN

23.06 kell 19.30 jaanituli lasteaia taga latsi pääl, ans „Veski kivi“.

TÕRVAN

22.06 kell 21 jaanituli Tantsumäel, ans MPS.

PIKASILLAN

23.06 Pödrala valla jaanituli: puhvet, ans Coverbeat Pärnust.

Mulgi Ukuvaka kultuuriperänduse aastele pühendat välläpanek

"O'i aigü ammitsit"

Valla egä tõisibe kella 10-14

Abja-Paluoja, Pärnu mnt 4, sissikäik oovi puult.

Mulgi Kultuuri Instituudi väljaanne Üitsainus Mulgimaa

Ajalehe väljaandmist toetab "Mulgimaa kultuuriprogramm 2010 - 2013"

Toimetus:

e-post: ajaleht@mulgikultuur.ee
post: Mulgi Kultuuri Instituut, Pärnu mnt 30a, Abja-Paluoja, 96403 VILJANDIMAA
toimetaja: Kristi Ilves, tel. 5344 8176
tiraaž: 3000, küljendus ja trükk: OÜ Vali Press

Toimendusel om voli kirjatükke parande ja lühembes tetä.